

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/72/2022
Identifikačné číslo spisu:	1115212268
Dátum vydania rozhodnutia:	23.08.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1115212268.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ N.. X. I., narodeného X. K. XXXX, X., X. X/A, 2/ G.. Z. I., narodenej XX. J. XXXX, X., X. X/A, zastúpených advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária Prachová & Partners, s. r. o., Bratislava, Pribinova 20, IČO: 50 491 300, 3/ obchodnej spoločnosti WIBAX, spol. s r. o., Bratislava, Vrakunská. 29, IČO: 31 324 967, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Račianska 71, za účasti intervenienta 1/ na strane žalovaného súdneho exekútora Y. W. I., X., R. XX, zastúpeného advokátskou kanceláriou BAJO LEGAL, s. r. o., Bratislava, Landererova 8, IČO: 36 860 581, intervenienta 2/ na strane žalovaného obchodnej spoločnosti KOMUNÁLNA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, Bratislava, Štefánikova 17, IČO: 31 595 545, zastúpeného advokátom JUDr. Felixom Neupauerom, Bratislava, Dvořákovo nábrežie 8/A, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Bratislava I sp. zn. 16C/133/2015, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. septembra 2019 č. k. 10Co/89/2019-475, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému nepriznáva nárok náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 24. júna 2019 č. k. 16C/133/2015-328 pripustil vystúpenie intervenientov 1/ a 2/ na strane žalovaného z konania a zároveň obojím intervenientom priznal voči žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanoveniami § 81, § 82 ods. 2, § 83 zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a vecne zastavením konania v časti týkajúcej sa nároku žalobcov 1/ a 2/ na náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy, ktorá im mala vzniknúť výtýkaným nesprávnym úradným postupom intervenienta 1/, teda zastavil konanie v časti nároku, ktorým bol intervenientom 1/ a intervenientom 2/ odôvodňovaný právny záujem na výsledku konania, keď vystúpenie oboch intervenientov na strane žalovaného z konania navrhli žalobcovia 1/ a 2/ s tým, že žalovaný a intervenienti 1/ a 2/ voči vystúpeniu z konania námietky nemali. Výrok, ktorým rozhodol o trovách konania odôvodnil právne článkom 4 ods. 1, 2, ustanovenia § 256 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP a

vecne procesným zavinením žalobcov 1/ a 2/ na zastavení konania v časti o zaplatenie 177 311,48 eura, teda v časti nároku, ktorou bol odôvodňovaný právny záujem intervenientov 1/ a 2/ na výsledku sporu, keď žalobcovia 1/ a 2/ vzali žalobu v tejto časti nároku späť nie v dôsledku konania intervenientov 1/ a 2/, a preto im priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že žalobcovia 1/ a 2/ nežiadali rozhodnúť v zmysle § 257 CSP o náhrade trov konania tak, že stranám sporu v súvislosti s vystúpením intervenientov 1/ a 2/ náhradu trov konania neprizná a ani netvrdili, že v prejednávanej veci existujú dôvody osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, teda dôvody, pre ktoré by mohol stranám nepriznať náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) uznesením zo dňa 30. septembra 2019 č. k. 10Co/89/2019-475 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie. Intervenientom 1/ a 2/ na strane žalovaného priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so správnym právnym záverom súdu prvej inštancie, že žalobcovia 1/ a 2/, ktorí zobrali svoju žalobu v rozsahu týkajúceho sa nároku na náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy spôsobenej exekučným konaním vedeným pod sp. zn. EX 633/2011 v sume 177 311, 48 eura späť, (z dôvodu, že v uvedenej veci prebieha na Okresnom súde Bratislava II konanie sp. zn. 51C/160/2014, ktoré sa začalo skôr) procesne zavinili, že sa konanie muselo v späťvzatej časti zastaviť, a preto nemožno procesné zavinenie pričítať intervenientom 1/ a 2/, a ich trovy sú povinní znášať žalobcovia 1/ a 2/. K tvrdeniu žalobcov 1/ a 2/ v podanom odvolaní, že trovy konania intervenientov 1/ a 2/ neboli účelne vynaložené, nakoľko do konania vstúpili dva roky po podaní ich žaloby, resp. ich podania sú všeobecné, bez znalosti pojednávanej veci a účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa, odvolací súd uvádza, že účelnosť jednotlivých úkonov právnej pomoci, ktoré boli vykonané právnymi zástupcami intervenientov 1/ a 2/ v tomto konaní, bude posudzovať súd prvej inštancie v uznesení, ktorým bude rozhodovať o výške náhrady trov konania. Odvolací súd zo všetkých uvedených dôvodov dospel k záveru, že súd prvej inštancie rozhodol uznesením v napadnutom rozsahu vecne správne, keď intervenientom 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov konania v plnej výške, nakoľko dospel k správne právnemu záveru, že žalobcovia 1/ a 2/ procesne zastavenie konania zavinili, a preto odvolací súd uznesenie v jeho napadnutej časti ako vecne správne podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, 2, § 255 ods. 1 CSP tak, že intervenientom 1/ a 2/, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, nakoľko boli v odvolacom konaní úspešní.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu v celom rozsahu podali žalobcovia 1/ a 2/ dovolanie (ďalej ako „dovolatelia“), ktoré odôvodnili ustanovením § 420 písm. f) CSP. Uviedli, že žalobcovia vo svojich podaniach uvádzali, že z ohľadom na výšku vyčíslených trov konania intervenientov, je takáto výška trov pre nich likvidačná, vzhľadom na ich aktuálnu finančnú situáciu. Súd prvého stupňa ani odvolací súd sa tvrdeniami žalobcov v tomto prípade žiadnym spôsobom nezaoberal. Nezavinené postavenie žalobcov v tomto prípade znamená, že nezadali príčinu tomu, že sa ocitli v ťažkej a zložitej ekonomickej situácii. Preto rozhodnutie odvolacieho súdu malo prihliadať aj na okolnosti za akých sa žalobcovia dostali do postavenia, ktoré zakladá dôvody ich odvolania. Je preukázané, že rozhodnutie o priznaní nároku na náhradu trov konania intervenientom výrazne nepriaznivo zasahuje do majetkovej sféry sporovej strany nachádzajúcej sa vo vážnej sociálnej a majetkovej situácii žalobcov. Poukázali na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10. októbra 2018 sp. zn. I. ÚS 168/2018 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. februára 2009 sp. zn. 4MCdo/2/2008. Súd prvej inštancie ani odvolací súd sa aplikáciou ustanovenia § 257 CSP nezaoberal a ani ju neskúmal z úradnej povinnosti tak, ako mu to zákon káže. Súd prvej inštancie zasiahol do ich základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, ktorého sa dopustil tým, že na ich skutkovú a právnu argumentáciu uplatnenú v priebehu konania nereagoval ústavne konformným spôsobom t. j. nereagoval žiadnym spôsobom. Navrhli, aby dovolací súd uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, eventuálne, aby uznesenie krajského súdu zrušil spolu s uznesením okresného súdu a vec vrátil na ďalšie konanie zároveň priznal žalobcom náhradu trov dovolacieho konania.

3.1. Žalovaný a intervenienti 1/ a 2/ sa k podanému dovolaniu nevyjadrili.

4. Najvyšší soud Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je procesne prípustné a treba ho odmietnuť. Na stručné odôvodnenie v zmysle § 451 ods. 3 veta prvá CSP dovolací súd uvádza nasledovné:

5. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolač dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

6. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 26/94). Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jeho práv a záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces.

7. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 CSP, dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

8. Podľa § 357 písm. m) CSP jedným z uznesení, proti ktorým je prípustné odvolanie a ktoré sú tak v danej nimi riešenej otázke s konečnou platnosťou preskúmateľné v rámci odvolacieho konania je aj uznesenie, ktorým prvostupňový súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania s konečnou platnosťou, takže rozhodnutie odvolacieho súdu o tomto odvolaní je v otázke nároku na náhradu trov konania rozhodnutím konečným (ktorým sa konanie v tejto otázke nároku končí, pozn.), a teda ho možno v zmysle už uvedeného považovať za rozhodnutie preskúmateľné v dovolacom konaní z dôvodov zmätočnosti ako rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 2. apríla 2020, sp. zn. I. ÚS 387/2019).

9. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou civilného sporového konania, a ako také spadá pod čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, prostredníctvom ktorého sa zaručuje každému základné právo na súdnu ochranu. Všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), porušiť základné právo strany sporu na súdnu ochranu. Či je základné právo na súdnu ochranu naplnené reálnym obsahom (čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 4 ústavy), určuje zákonná úprava náhrady trov konania obsiahnutá v Civilnom sporovom poriadku účinnom od 1. júla 2016 (§ 255 a nasl.). Procesné predpisy, ktoré upravujú rozhodovanie o náhrade trov konania, preto treba vykladať v súlade s takto vymedzeným obsahom a

účelom základného práva na súdnu ochranu. Trovy vynaložené účastníkom konania (sporovou stranou) v spore musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takému tvrdenému nároku. Účelnosť sa v zásade dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s ústavne zaručeným právom na právnu pomoc v zmysle čl. 47 ods. 2 ústavy a trovy právneho zastúpenia sa vo všeobecnosti za účelne vynaložené trovy považujú. Trovy potrebné na účelne vynaloženie alebo ochranu práva sa však nemôžu posudzovať ako celok, a to aj keď má účastník (sporová strana) nárok na náhradu trov konania, pretože mal vo veci plný úspech, každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne; to platí aj pre trovy právnej služby (viď. II. ÚS 78/03, III. ÚS 481/2015, IV. ÚS 83/2018).

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Žalobcovia 1/ a 2/ vyvodzujú prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietali, že odvolací súd aplikáciu ustanovenia § 257 CSP neskúmal z úradnej povinnosti tak ako mu to káže zákon.

12. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením ich súdnej ochrany. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom odvolacom návrhu spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

12.1. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľov tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

12.2. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie vecí prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

12.3. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, IV. ÚS 372/2020, 1Cdo/213/2019, 2Cdo/190/2019, 3Cdo/168/2018, 4Cdo/3/2019, 5Cdo/57/2019, 6Cdo/33/2020, 7Cdo/308/2019, 8Cdo/152/2018).

13. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu sa vysporiadalo so všetkými podstatnými odvolacími námietkami žalobcov 1/ a 2/ a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že v prípade zastavenia konania z dôvodu späťvzatia žaloby skúma súd iba to, či ku

dňu jej podania na súd bola podaná dôvodne, rozhodujúci je teda stav, ktorý je tu v deň podania žaloby, všeobecne je teda možné uviesť, že aplikácia ustanovenia § 256 ods. 1 CSP prichádza do úvahy ako dôsledok správania žalovaného po tom, čo bola podaná žaloba a toto správanie žalovaného bolo dôvodom jej späťvzatia. Z procesného hľadiska zastavenie konania zavinila vždy tá strana, ktorá zobrala žalobu späť, avšak bez ďalších súvislostí tento výklad by mohol mať za následok absurdné závery pre rozhodnutie o náhrade o trovách konania. Vnúterná pohnútka žalobcu vedúca k späťvzatiu žaloby ho nezbavuje procesnej zodpovednosti na zastavení konania. Pokiaľ dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách (na strane žalujúcej i žalovanej) a definitívne ju vyriešiť v rámci právnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 256 ods. 1 CSP. V podanom odvolaní síce žalobcovia odcitovali celé znenie § 365 ods. 1 CSP, t. j. uviedli všetky odvolacie dôvody subsumované pod písmená a), b), c), d), e), f), g) a h), avšak k týmto odvolacím dôvodom nič bližšie neuviedli, preto sa nimi nebolo možné v odvolacom konaní zaoberať, keďže ak strana sporu iba formálne odcituje odvolací dôvod bez toho, aby ho konkretizovala v súvislosti s napádaným rozhodnutím, a neuvedie konkrétne pochybenia (vady, skutočnosti), v ktorých má naplnenie odvolacieho dôvodu spočívať, odvolací súd na takýto formálne uplatnený odvolací dôvod neprihliada a v zmysle § 373 ods. 1 veta druhá CSP ani na doplnenie odvolacích dôvodov nevyzýva. K tvrdeniu žalobcov 1/ a 2/ v podanom odvolaní, že trovy konania intervenientov 1/ a 2/ neboli účelne vynaložené, nakoľko do konania vstúpili dva roky po podaní ich žaloby, resp. ich podania sú všeobecné, bez znalosti pojednávanej veci a účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa, odvolací súd uviedol, že účelnosť jednotlivých úkonov právnej pomoci, ktoré boli vykonané právnymi zástupcami intervenientov 1/ a 2/ v tomto konaní, bude posudzovať súd prvej inštancie v uznesení, ktorým bude rozhodovať o výške náhrady trov konania.

13.1. Myšlienkový postup odvolacieho súdu je dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z uvedeného je teda zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobcovia 1/ a 2/ sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnili a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa ich predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolatelia so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasia a nestotožňujú sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

14. Trovy vynaložené účastníkom konania (sporovou stranou) v spore musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takému tvrdenému nároku. Účelnosť sa v zásade dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s ústavne zaručeným právom na právnu pomoc v zmysle čl. 47 ods. 2 ústavy a trovy právneho zastúpenia sa vo všeobecnosti za účelne vynaložené trovy považujú. Trovy potrebné na účelné vynaloženie alebo ochranu práva sa však nemôžu posudzovať ako celok, a to aj keď má účastník (sporová strana) nárok na náhradu trov konania, pretože mal vo veci plný úspech, každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne; to platí aj pre trovy právnej služby (viď. II. ÚS 78/03, III. ÚS 481/2015, IV. ÚS 83/2018).

15. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie sa uplatní pre každé konanie bez ohľadu na to, z akého dôvodu bolo zastavené, ak už vznikol procesnoprávny vzťah medzi súdom a

oboma stranami sporu a medzi stranami sporu navzájom. V súvislosti s požiadavkou dovolateľov na nepriznanie náhrady trov dovolacieho konania protistrane aj pre dôvody hodné osobitného zreteľa dovolací súd poznamenáva, že ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedat' osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter. Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax, podľa ktorej nemožno § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradit' trovy konania výnimočne prihliadnuť. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Aj tu však treba skúmať, či nejde o výnimku z výnimky, či teda na ponechanie účinkov právnej normy nie sú dané dôvody. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR, III. ÚS 292/07, či I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 727/2000). Ustanovenie § 257 CSP neslúži na zmierňovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami (pozri nález Ústavného súdu ČR, I. ÚS 2862/07). Použitie § 257 CSP neodôvodňuje ani fakt, že strana nie solventná, alebo, že zárobková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia ako u jej protistrany. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, teda, inými slovami, na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok.

16. Vzhľadom na uvedené dovolací súd konštatuje, že v danom prípade žalobcovia 1/ a 2/ svojím dispozitívnym úkonom (späťvzatím žaloby v časti o zaplatenie majetkovej a nemajetkovej ujmy spôsobenej exekučným konaním vedeným pod sp. zn. EX 633/2011 v sume 177 311, 48 eura, z dôvodu že v uvedenej veci prebieha na Okresnom súde Bratislava II konanie sp. zn. 51C/160/2014, ktoré sa začalo skôr) zavinili zastavenie konania, z čoho implicitne vyplýva, že odvolací súd nezistil v danej veci zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa odôvodňujúce výnimočný postup súdu pre nepriznanie náhrady trov konania, ktorý názor dovolací súd považuje v okolnostiach danej veci za správny.

17. So zreteľom na uvedené najvyšší súd dovolanie žalobcov 1/ a 2/ podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP ako neprípustné odmietol.

18. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.